

**YLIOPISTOKIRJASTOJEN NEUVOSTON TYÖVALIOKUNNAN KOKOUS
KOUVOLASSA 13.10.2005**

Aika: 13.10.2005 klo 11.10-11.55 (lounaskokous)

Paikka: Kouvola, Kasarmiravintola

Puheenjohtaja: Ari Muhonen

Osallistujat: Ulla Nygrén, Jarmo Saarti, Kaisa Sinikara, Kristiina Hormia-Poutanen

Sihteeri: Helena Mattila

Poissa: Kaj Ekholm, Mirja Iivonen

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen.

2. Arviointi-/laatutyö

Arviointityöryhmä on kokoontunut syyskuussa. Ulla Nygrén esitteli ryhmän suunnitelmia 16.1. järjestettävän vaikuttavuuden ja laadun arviointiseminaarin ohjelmaksi. Seminaarin pääpuhujaksi on pyydetty kauppatieteen tohtori Seppo Määttä. Määttä toimii johdon asiantuntijana valtiovarainministeriössä, josta hän on saanut virkavapaata työskennelläkseen Lissabonin strategiaa analysoivan projektin johtajana EIPA-instituutissa (European Institute of Public Administration) Maastrichtissa. Tammikuun tilaisuuden keskeisenä ajatuksena on käynnistää laajempi keskustelu laadun arvioinnin kysymyksistä yliopistokirjastoissa. Seminaarissa on tarkoitus myös pääpiirteissään käydä läpi keskeisiä laadunarviointiin ja laatutyöhön liittyviä järjestelmiä - esimerkiksi EFQM, Caf, Benchmarking, Balance Score Card. Tavoitteena on luoda työkalupakkia laadunarviointiin. Ryhmän suunnitelma sisältää omien asiantuntijoiden lisäksi myös ulkopuolisen kommentaattorin käyttämisen. Nygrén totesi, että ulkopuolisen saaminen prosessiin avaisi tuoreita näkökulmia. Turun Kauppakorkeakoulu voi maksaa Määtän matkakulut. Tilaisuutta varten on varattu Helsingin yliopiston auditorio Economicum. Suunnitteluryhmä on pohtinut kustannusten jakamisen mahdollisuuksia, esimerkiksi sitä, voisiko Helsingin yliopisto ottaa jonkin osan kustannuksista vastatakseen.

Kaisa Sinikara kertoi, että arviointityöryhmän pyynnöstä on valmisteltu apurahahakemusta Helsingin yliopiston kautta Korkeakoulujen arviointineuvostolle (määräaika 18.10). Ajatuksena on, että Helsingin yliopisto hakisi Korkeakoulujen arviointineuvostolta (KKA) arviointitukea yliopistokirjastojen yhteiselle laadunkehittämishankkeelle. Helsingin yliopisto koordinoisi hanketta ja muut yliopistokirjastot toimisivat kumppanina. Sinikara totesi, että vaikka rahaa ei myönnettäisikään, voidaan tällä tavalla saada näkyvyyttä yliopistokirjastojen yhteistoiminnalle ja valmiudelle kehittää laadunarviointia toiminnassaan. Korkeakoulujen arviointineuvosto asettaa etusijalle usean yliopiston yhteishankkeet. Jarmo Saarti totesi, että hakemuksen jättäminen on hyvä asia siitäkin näkökulmasta, että Korkeakoulujen arviointineuvosto tulee arvioimaan yksittäisiä yliopistoja. Keskusteltiin hakemuksen sisällöstä ja ehdotettiin, että Suomen yliopistokirjastojen neuvoston työvaliokunta toimisi hankkeen ohjausryhmänä. Lisäksi esitettiin, että kirjastojen omarahoituksen (virkatyön) osuudeksi tulisi noin 1 kuukauden palkkakustannukset per yliopistokirjasto.

Saarti kertoi, että Suomen tieteellinen kirjastoseura on järjestämässä laatuseminaarin 17.1.2006 tilastotiedon hyödyntämisestä kirjastojen toiminnan arvioinnissa (ks. <http://pro.tsv.fi/stks/>).

Päätökset

Työvaliokunta hyväksyi 16.1. seminaaria koskevan suunnitelman. Ulla Nygrén esittelee suunnitelman yliopistokirjastojen neuvostolle Kuopion kokouksessa. Neuvoston kokouksessa Kaisa Sinikara kertoo Helsingin yliopiston rahoitushakemuksen tilanteen.

3. Rahoitus selvitys ja rahoitusmallit

Keskusteltiin siitä, voitaisiinko Kuopion kokouksen yhteydessä käynnistää rahoitus selvitystyö. Kaisa Sinikara totesi, että rahoitustyöryhmän jäsenet ovat tällä hetkellä niin työllistettyjä, että erillisen seminaarin suunnittelu yhdessä on mahdotonta.

Sinikara painotti vaihtoehtoisten rahoitusmallien tarkastelun tärkeyttä, jotta yhteisten hankkeiden siirtäminen perustoimintaan toimisi joustavasti. Lisäksi keskusteltiin siitä, ohjaako ministeriö jatkossa kaiken hankerahoituksen Kansalliskirjaston kautta vai varataanko yliopistokirjastoille myös omaa kehittämishankkeita. Todettiin, että yliopistokirjastoilla on myös omia kehittämishankkeita, jotka tulee voida rahoittaa hankkeina. Kansalliskirjastolle keskitetään tietyt selkeästi määrätty tehtävät.

Opetusministeriöltä haetaan avustusta rahoitus selvityksen tekemistä varten.

Päätökset

Sovittiin, että Kuopion kokouksessa keskitytään erityisesti rahoitus selvityksen kannalta tärkeisiin asioihin. Helena Mattila pyytää rahoitus selvitystyöryhmältä sekä työvaliokunnan jäseniltä kommentit avustushakemukseen, jonka jälkeen anomus lähetetään opetusministeriöön (viimeistään maanantaina 24.10.2005). Neuvoston kokouksessa kerrotaan avustushakemuksen ajankohtainen tilanne.

4. Strategiatyö

Ari Muhonen valmistelelee Helena Mattilan kanssa Kuopion kokoukseen esityksen verkoston strategian käsittelystä.

5. Yliopistokirjastojen neuvoston seuraavan kokouksen kokousaika ja asialista

Päätökset

Kokousaika on kello 10.00-16.00.

Kokouksen alussa keskitytään ilmoitusasioihin sekä rahoitukseen liittyviin aiheisiin. Rahoitukseen liittyviksi aiheiksi on ajateltu mm. Ahti Planmanin, Kaisa Sinikaran, Juha Hakalan, Jorma Karhun ja Irma Reijosen esityksiä sekä keskustelua nykytilanteesta, kirjastojen tarpeista ja ongelmista sekä rahoitusmallien

kehittämisestä. Lopullisessa sisällössä ja ajoituksessa otetaan huomioon rahoitus selvitystyöryhmän näkemykset.

Loppuosa neuvoston kokouksesta omistetaan arviointityöryhmän suunnitelmalle (1/2 tuntia), strategiatyön organisointisuunnitelmalle (1/2 tuntia) sekä SFX-instanssien lisähankintaesitykselle (1/2 tuntia). Encompass-järjestelmää sekä ARTOa ja Elektraa koskevat tilannekatsaukset jätetään myöhempisiin kokouksiin. Puheenjohtaja ja sihteeri laativat yksityiskohtaisen aikataulun seuraavaan kokoukseen.

6. Muut asiat

Kristiina Hormia-Poutanen kertoi, että hän on opetusministeriön pyynnöstä tehnyt rahoitusanomuksen kahden suunnittelijan palkkaamiseksi Open Access -toiminnan edistämistä ja kehittämistä varten. Toisen suunnittelijan alue on tiedotus (mm. seminaarit, tietoiskut tutkijoiden omissa tilaisuuksissa, tiedotus lehtitoimittajille, keskustelujen käynnistäminen, verkkosivujen kehittäminen ja ylläpitäminen). Toisen suunnittelijan tehtävä on luonteeltaan teknisempi vastuualueena julkaisuarkistot (tietojen jakaminen olemassa olevista ratkaisuksista ja niiden tuloksista, tarvittaviin teknisiin ratkaisuihin liittyvien suositusten laatiminen). Lisäksi avustusta haetaan keskeisten tiedelehtien kustantajien kirjoittajamaksujen rahoittamiseen kansallisin lisenssein. Kuopion kokouksessa kerrotaan ajankohtainen tilanne.

Keskusteltiin digitaalisesta julkaisemisesta (yliopistojen omien julkaisujen julkaisurekisterit, julkaisuarkistoratkaisut). Ulla Nygrén kannatti ajatusta yliopistojen yhteisen julkaisuarkiston tarpeesta. Jarmo Saarti totesi, että asiasta pitäisi tehdä iso strateginen katselmus, jonka perusteella päädyttäisiin yhteen käyttöliittymään. Hän epäilee, että jos vielä odotetaan, kohta ollaan tilanteessa, jossa jokaisella yliopistolla on omat, erilaisiin teknisiin ratkaisuihin perustuvat arkistot. Todettiin, että asian käsittely kuuluu digitaalisen kirjaston ohjausryhmälle.

Keskusteltiin kokoelmakarttahankkeen rahoitushakemuksesta. Helena Mattila kertoi, että Kansalliskirjasto laatii hakemuksen, jossa pyydetään avustusta suunnittelijan palkkaamiseksi vuodeksi 2006 Kansalliskirjastoon koordinoimaan hanketta.

Päätös

Hyväksyttiin kokoelmakarttahankkeen avustusanomuksen tekeminen. Neuvoston kokouksessa kerrotaan ajankohtainen tilanne.

7. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen

Vakuudeksi

Helena Mattila